

Symposium Euthanasie bij psychiatrisch lijden

Datum: 4 september 2018 van 13.00 uur tot 17.00 uur

Brouwershof, Huize Padua

Het lijden aan een chronische psychiatrische ziekte is soms zo groot, dat mensen de wens hebben om niet meer te willen leven. Sinds enkele jaren is het mogelijk dat psychiatrische cliënten op een menswaardige manier kunnen sterven middels euthanasie, mits aan de zorgvuldigheidseisen van de euthanasiewet is voldaan. En of wij, als betrokken professionals, dit wel of niet willen, we krijgen met deze vraag van onze cliënten te maken. De cliënt heeft het recht om zijn doodswens bespreekbaar te maken en als professionals hebben we de plicht deze wens serieus te nemen. Dat laatste is niet altijd vanzelfsprekend om persoonlijke en professionele redenen. Daarbij staat er veel op het spel: een mensenleven, waarbij zonder ons ingrijpen de cliënt niet zal overlijden aan de aandoening.

Dit symposium is bedoeld om inzicht te geven in de complexiteit van het vraagstuk euthanasie bij psychisch lijden en om mogelijkheden aan te reiken om de cliënt met deze complexe vraag recht te doen, zodat tot een weloverwogen keuze wordt gekomen door cliënt én behandelaar.

Programma

12.30 uur – 13.00 uur	Inschrijving
13.00 uur	Opening door dagvoorzitter Ingrid Willems, psychiater en opleider GGZ Oost Brabant
13.10 uur	Dood gewoon bespreekbaar , lezing door Monique van Hoof, geestelijk verzorger en lid kernteam hulp bij vrijwillige levensbeëindiging GGZ Oost Brabant <i>De ervaren ondraaglijkheid door cliënten met psychisch lijden wordt steeds meer vertaald in: ik wil euthanasie dan: ik denk erover om suicide te plegen. Beide statements zijn oplossingsgericht. Waar het in wezen om gaat is dat de doodswens, en het lijden onder die vraag, bespreekbaar wordt gemaakt, nog los gezien van de oplossingsrichting. Monique gaat in op de noodzaak en de mogelijkheden om ondraaglijk lijden bespreekbaar te maken met cliënt, naasten en behandelend team.</i>
13.40 uur	ervaringsverhaal

- 13.45 uur **Euthanasie in de psychiatrie: hoe gaan woonbegeleiders om met een euthanasietraject binnen een beschermde woonvorm**, lezing door Stephanie Leijten, psychiater FACT en bemoeizorg GGZ Oost Brabant
Er zijn veel personen betrokken bij een verzoek en uitvoering bij een psychiatrische patiënt. Zo hebben woonbegeleiders binnen een beschermde woonvorm dagelijks intensief contact met patiënten. Hoe de woonbegeleiders omgaan met euthanasie van een psychiatrische patiënt is niet tot nauwelijks onderzocht. Stephanie heeft onderzoek gedaan naar de ervaringen en dilemma's van de woonbegeleiders bij het euthanasietraject van cliënt binnen een woonvorm van GGZ Oost Brabant.
- 14.15 uur **ervaringsverhaal**
- 14.20 uur **Wils(on)bekwaam en euthanasie**, lezing door Guy Widdershoven, hoogleraar medische filosofie en ethiek VUmc
Wilsbekwaamheid is binnen de context van de psychiatrie niet altijd eenduidig. Guy gaat in zijn lezing in op de meerlagigheid van het begrip wilsbekwaamheid. Daarbij wordt de complexiteit beschouwd van de euthanasievraag van wilsonbekwame cliënten.
- 14.30 uur **ervaringsverhaal**
- 15.00 uur pauze
- 15.30 uur **ervaringsverhaal**
- 15.35 uur **Complexe casus**, lezing door Gerty Casteelen, psychiater Levensindekliniek
Gerty zal ingaan op de besluitvormingsprocessen binnen de levensindekliniek rondom euthanasie bij psychisch lijden. Aan de hand van casuïstiek wordt ingegaan op de complexiteit die aanvragen met zich meebrengen en hoe het perspectief vanuit verschillende normen en waarden helpend is om tot een zorgvuldige afweging te komen.
- 16.15 uur **ervaringsverhaal**
- 16.20 uur **Dialoog** met de sprekers onder leiding van Ingrid Willems, dagvoorzitter
- 16.40 uur **Afsluiting** door Ingrid Willems, dagvoorzitter
- 16.45 uur **Napraten met een drankje**